

Susskind, Erman ve Güneş

29 — 30 Aralık 1967 Devlet Konser Salonu C. Senfoni O. konserleri Şef: Walter Susskind, solistler: Verda Erman (Cuma), Ruşen Güneş (Cumartesi) Prokofyef: Romeo İle Juliet bale - tinden üç parça, Grieg: Piyano Konçertosu (Cuma), Bartok: Vi yola konçertosu (Cumartesi), Dvorak: 9. senfoni (Yeni Dünyadan).

Faruk Güvenç

B UĞÜN size önce Walter Susskind'i anlatmak istiyorum. Hem içerden, hem dışardan; yani hem salondan, hem perde gerisinden. Siz bir yemeğin lezzeti üzerinde konuşurken, ben mutfakta buluşuk olduğum için, o yemeğin nasıl pişirildiğini de biliyorum, malzemenin temiz olup olmadığını yağlara diezel karıştırılıp karıştırılmadığını da görüyorum. Her men kulağımıza fısıldayiverelim. bir eleştiricinin bu açıdan bakmasına kızanlar sadece şefler oluyor. İyi şefler, büyük yorumcular değil, şarlatanlar, bespara etmez «ölçü vurucuları» kıyıyor. Çünkü orkestra ne de olsa çoğu zaman şefi sırtında taşıyor, kötü bir şefin orta seviyede ki bir orkestra ile müzik ve yurş yönünden marifet gerektirmeyen eserlerle alışı bğmesi güç bir iş değildir. İşte bu sebepten iyisi ile kötüsünü bir — iki konserde ayırdedebilmek için şefin sırtından değil de yüzünden bakmak gerekir. Onun için ben bu defa Walter Susskind'in üzerine ışığı almış olduğunuz açıdan düşürmeyeceğim; sizinle bir dakika mutfaka gireceğiz, temsil perde arkasından seyredeceğiz.

Önce hemen sonuca söyleyelim: Walter Susskind, neresinden bakarsanız bakın, iyi bir şef. Vuruşu iyi, tecrübesi, yorumları akıllıca, ustaca ve ölçülü. Keyfi yerinde olduğu vakit, konserde, provaardaki öğretmen çipresini üstünden atıveriyor, ateşli, heyecanlı bir sanatçı çehresiyle çıkıyor karşımıza. Ya keyfi yerinde olmayınca diyeceksiniz! Özaman da «boşveri» orkestrada olup bitenlere, sadece namuslu namuslu ölçü vuruyor, her koyun kendi bacağın dan asır dıyo parasını alı-

RUŞEN GÜNEŞ — Pazartesi gecesi radyoda resitali var.

yor keyfinin daha az kaçacağı diyarlara uçuyor. Ömrü boyunca birinci sınıf orkestralarla çalışmış bir müzikkçi C. Senfoni Orkestrasıyla konser vereceği vakit elbet de hayal kırıklığına uğrayacaktır biraz. Entonasyon problemlerini, teknik güçlükleri unutmuş bir şef kendini birden bire bu meselelerin göbeğinde bulsun da nasıl şaşırmasın. İsterseniz siz buna doğunun o tatlı senlibenliliğini, o sevinli dalgalılığını da ekleyin. İşte bütün bu sebeplerden Walter Susskind ikinci konsere adanmış «boş vermiş» olarak çıktı ve ilk konserindeki çizgiye ulaşamadı. Yeni Dünya senfonisi son derece ölçülü, son derece akıllı çalıştı ama orkestra müzikkçileri için «ısradansız, sadece uslu» kullu bir «afetini» hak edecek kadar heyecansızdı.

C UMA gecesi Verda Erman yukarıdaki tabloya yakışan bir Grieg çaldı. Genelinde temiz, genellikle doğru, genellikle

le iyi ama saradan bir Grieg. Hani şu «istidatlı piyanist» tipinin tornasından çıkma Grieg'ler, Schumann'lar vardır ya, işte o biçim.

Benim için 1967 yılının son haftası sadece Ruşen Güneş'in Bartok'u ile ilgili çekici, sevindirici oldu. Cumartesi günü Ruşen Güneş ilk büyük konserini veriyordu ve bu sinava Bartok gibi bir demir leblebiyle girmişti. Türkiye'de Bartok'u ilk defa çalan bir Türk viyolacı. Şimdi Metin And, Sultan Palamut devrinde Annukyan efendinin konser salonunda nice Bartok'un çalındığını ispatlar ama ben bu cümleyi yazmaktan yine de alamadım kendimi. Zaten önemli olan eserin ilk defa çalınması değil, iyi çalınması. Ruşen Güneş'in rahat bir tekniği, iyi bir tonu var. Eğer ipin ucunu bırakmazsa, sahneye daha sık çıkarsa — Türkiye demeyeceğim —, dünya iyi bir viyolacı kazanmış olacak.